

JANEZ KOROŠIN

POT K LUČI

Občasna fotografska razstava ob avtorjevi 90. letnici.

Pot k Luči, Sveti Lenart, Črni vrh nad Polhovim Gradcem, okoli 1975.
Črno-bela želatinsko-srebrobromidna fotografija, papir, 39,9 x 29,9 cm, inv.

Janez Korošin POT K LUČI

Občasna fotografska razstava Muzeja novejša in sodobne zgodovine Slovenije,
26. avgust – 27. september 2025

Občasna fotografska razstava Janeza Korošina Pot k Luči je nastala ob fotografovem jubileju – avtor praznuje častitljivih 90 let. Njegova dela so bila predstavljena že na številnih razstavah, v glavni tok slovenske fotografije pa jih je umestil dr. Primož Lampič z monografijo Janez Korošin. Ljudje in krajine: črno-bele fotografije 1960–2020. Razstava Pot k Luči prikazuje versko tematiko na krajinskih in žanrskih fotografijah, ki v takšnem kontekstu niso bile še nikoli razstavljene, a so v Korošinovem ustvarjanju obsežno zastopane. Za razliko od njegovih šoltovskih kolegov in sodobnikov v Korošinovi fotografski zapuščini najdemo marsikateri motiv, povezan s slovensko katoliško tradicijo; te podobe so nastajale spontano, kot odraz avtorjevega osebnega verskega prepričanja. Korošini upodobljenci, kot je poudaril že njegov klubski kolega Tihomir Pinter, »izdajajo /.../ avtorja, ki zna ujeti človekovo dušo«. Tvrstne motive lahko najdemo med rakovniškimi romarji, ki jih je Korošin s fotoaparatom pogosto spremljal na zadnjo nedeljo v mesecu maju. Tedaj se verniki zberejo ob cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku, kjer poteka vsakoletni romarski shod. Korošin ga je redno obiskoval in v množici iskal motive, ki so tudi sicer značilni za njegov umetniški izraz: rad je fotografiral starejše ljudi, pri čemer jih je vedno izbral premišljeno, saj je na posnetku želel poudariti njihovo notranje občutenje ob prisostvovanju dogodku. Kot se spominja Korošin: »Za tovrstne prizore sem rad uporabil teleobjektiv, sicer pa sem znal narediti tako, da za množico nisem bil moteč. Včasih morda le za duhovščino,« se namuzne. »Iz kakšne zagate, ki se je zgodila le sem in tja, me je potem reševal domači župnik, kajti veliko oseb s fotoaparatom na verskih obredih ali romarskih shodih v sedemdesetih ali osemdesetih letih res ni bilo.« Korošin se je rad udeležil tudi prvomajskega praznovanja na Rožniku, ki ga šteje za motivni protipol rakovniškemu romarskemu shodu. Fotografiranja obeh dogodkov se je loteval s fotoreporterskim pristopom; oseb nikoli ni nastavljal, temveč jih je posnel kar tako, »mimogrede«, a vendar ravno takrat, ko je lahko najbolje ujel sporočilnost videnega. Z izostrenim občutkom za likovne linije in svetlobo je Korošin fotografiral tudi pokrajino, največkrat v okolici Ljubljane in ponekod na Gorenjskem, zlasti v bohinjskem koncu, od koder je bila doma njegova žena. Rad je fotografiral predvsem manjše cerkvice, kapelice ali božja znamenja. Na višjih vzpetinah slovenskega podeželja pogosto najdemo

cerkve, kar radi, kot je v omenjeni monografiji zapisal dr. Primož Lampič, »nekoliko popreproščeno enačimo s Slovenijo kot celoto. Idilika, ki jo vzbuja pogostost pojava, je zlasti oživila v časih, ko je Slovenija iskala svojo samostojno pot.« Vsekakor so cerkvice na vrhovih vzpetin za prebivalstvo, ki je živelo v njihovi okolici, pomenile duhovno središče: »Zdi se mi, da božjepotna znamenja, kapelice ali manjše cerkvice nosijo v sebi veliko večji domoljubni naboj kot tiste večje, zato sem jih tudi rajši ujel v objektiv. Vsa ta sakralna dediščina slovensko pokrajino resnično bogati in ji daje poseben pečat,« je povedal fotograf. Predvsem na Korošinih krajin-skih fotografijah lahko najdemo temeljne značilnosti njegovega ustvarjanja v jasno izraženem dramatičnem realističnem tonu. Ta se kaže s poudarjeno uporabo temnega toniranja in pričevalnostjo motivov, kar je ddr. Damir Globočnik, ki se tudi že desetletja ukvarja s Korošino fotografijo, poimenoval s pojmom »črni realizem«. Dragoceno fotografsko zapuščino Janeza Korošina, skoraj tisoč črno-belih fotografij razstavnega formata in šest map z negativi, hrani Muzej novejša in sodobne zgodovine Slovenije od 2. novembra 2023. Njihov avtor je ob tem dejal: »Zagotovo bi naredil še več fotografij, če bi se tedaj bolj zavedal časa, v katerem sem živel. Tako pa sem posnel le malo, le toliko, kolikor je bilo potrebno za to, da sem fotografije pošiljal na razstave in natečaje po svetu.« Ker pa je bila motivika verskega življenja v glavnem toku slovenske fotografije le malokrat prisotna, je Korošina fotografska zapuščina za naš kulturni prostor še toliko bolj dragocena.

Katarina Jurjavčič,
Muzej novejša in sodobne zgodovine Slovenije

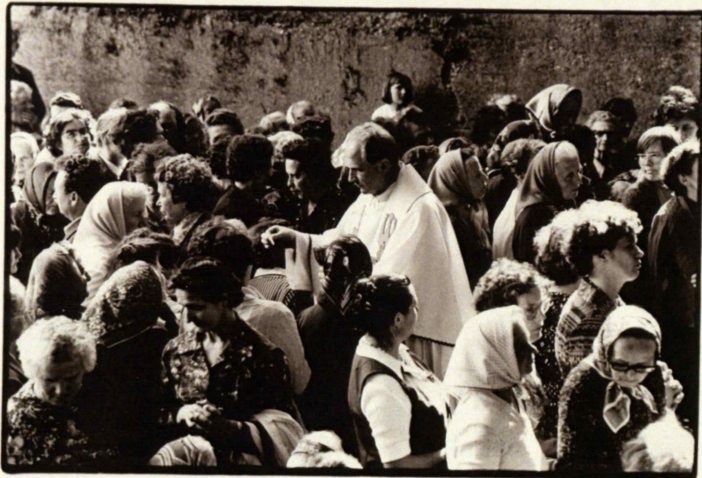
O avtorju:

Janez Korošin (* 12. avgust 1935, Ljubljana) se je v fotografiji prvič preizkusil v Fotoamaterskem društvu Ravne na Koroškem, ko se je s šestnajstimi leti zaposlil v tamkajšnji železarni. Ko je dokončal šolanje, se je nato leta 1958 kot kemijski tehnik zaposlil v spektroskopskem laboratoriju Instituta "Jožef Stefan". Tam se je srečal z Marjanom Smerketom, fizikom in odličnim ljubiteljskim fotografom, ki je Korošina še dodatno navdušil za fotografijo ter postal njegov vzornik in dober prijatelj. Po posredovanju brata Franca in prijatelja Vladimirja Furlana, poklicnega fotografa, se je Janez Korošin leta 1966 včlanil v Fotoklub Ljubljana. Svoje fotografije je tedaj začel aktivneje razstavljati in v amaterski fotografiji je dosegel naziv »ekscelenc-a FIAP«, ki ga podeljuje Mednarodna zveza za fotografsko umetnost. Vseskozi je deloval v klubskem oziroma društvenem okolju: po združitvi Fotokluba Ljubljana s Fotogrupo Šolt (1968) v Fotogrupi Ljubljana - ŠOLT, od leta 1994 v Foto skupini

Romar, romanje Rakovnik, 1979.

Črno-bela želatinsko-srebrobromidna fotografija, papir, 29,8 x 39,7 cm, JK178.

Romanje Rakovnik, obhajilo, maj 1979.

Črno-bela želatinsko-srebrobromidna fotografija, papir, 39,8 x 29,9 cm, JK184.

Romanje Rakovnik, 2003.

Črno-bela želatinsko-srebrobromidna fotografija, papir, 40,6 x 30,5 cm, JK197.

Ptujska gora, 1973.

Črno-bela želatinsko-srebrobromidna fotografija, papir, 40 x 29,8 cm, inv. št. JK319.

Moja družina, Sv. Primož in Felician nad Jamnikom, 1972.

Črno-bela želatinsko-srebrobromidna fotografija, papir, 40 x 29,8 cm, inv. št. JK313.

Procesija, Cerklje na Gorenjskem, okoli 1975.
Črno-bela želatinsko-srebrobromidna fotografija, papir, 39,9 x 29,9 cm, inv. št. JK597.